

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

Rozporządzenie (EU) n. 2020/878

Master item code: P21000

Karta charakterystyki dla 22/11/2024, przegląd 10**SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszanki i identyfikacja przedsiębiorstwa****1.1. Identyfikator produktu**

Nazwa handlowa: HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT
kod: P29071EU
Referencje: SOCOSAT E / SOCOSAT I80
UFI: E035-2SCU-2P2W-M0NV

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszanki oraz zastosowania odradzane

Użytkowanie zalecane:

- Rozpuszczalnik odtłuszczający
- Środek czyszczący
- Zastosowania przemysłowe

Użytkowanie przeciwwskazane:

Nie stwierdzono innych zastosowań niż zalecane

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki**Producenci:**

Socomore SASU - Zone Industrielle du Prat - CS 23707 - 56037 VANNES CEDEX - France
-Tel. +33 (0)2 97 43 76 90

Produkcja - Parc Gohelis - 56250 ELVEN France - Tel +33 (0)2 97 43 76 83 - Fax +33 (0)2 97 54 50 26

Socomore Ireland Ltd. - Meenane, Watergrasshill, Co. Cork, Ireland - Tel +353 21 4889922 / Fax +353 21 4889923 / ireland@socomore.com

Dystrybutorzy:

Socomore SASU - Zone Industrielle du Prat - CS 23707 - 56037 VANNES CEDEX - France
-Tel. +33 (0)2 97 43 76 90

Produkcja - Parc Gohelis - 56250 ELVEN France - Tel +33 (0)2 97 43 76 83 - Fax +33 (0)2 97 54 50 26

Socomore Ireland Ltd. - Meenane, Watergrasshill, Co. Cork, Ireland - Tel +353 21 4889922 / Fax +353 21 4889923 / ireland@socomore.com

Kompetentnej osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki:

msdsinformation-eu@socomore.com

1.4. Numer telefonu alarmowego

Francja : ORFILA (INRS) +33 (0)1 45 42 59 59

Międzynarodowy : CHEMTEL +1-813-248-0585.

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń**2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszanki****Kryteria Rozporządzenia WE 1272/2008 (CLP):**

- ☠ niebezpieczeństwo, Flam. Liq. 2, Wysoce łatwopalna ciecz i pary.

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

- ⚠ uwaga, Skin Irrit. 2, Działa drażniąco na skórę.
- ⚠ uwaga, Eye Irrit. 2, Działa drażniąco na oczy.
- ⚠ uwaga, STOT SE 3, Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy.
- ☞ Aquatic Chronic 2, Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Niekorzystne efekty dla fizykochemicznego zdrowia człowieka oraz dla środowiska:

Brak innych zagrożeń

2.2. Elementy oznakowania

Piktogramy wskazujące rodzaj zagrożenia:

niebezpieczeństwo

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

H225 Wysoce łatwopalna ciecz i pary.

H315 Działa drażniąco na skórę.

H319 Działa drażniąco na oczy.

H336 Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy.

H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Zwroty wskazujące środki ostrożności:

P210 Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić.

P233 Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty.

P273 Unikać uwolnienia do środowiska.

P280 Stosować rękawice ochronne oraz ochronę oczu/ochronę twarzy.

P370+P378 W przypadku pożaru: do gaszenia użyć gaśnicę śniegową.

P391 Zebrać wyciek.

P403+P235 Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu. Przechowywać w chłodnym miejscu.

Polecenia specjalne:

Żadna

Zawiera

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

heptan; n-heptan

cykloheksan

Specjalne postanowienia zgodna z Załącznikiem XVII Rozporządzenia REACH i kolejnymi nowelizacjami:

Żadna

2.3. Inne zagrożenia

Brak PBT, vPvB lub substancji niszczących hormony obecnych w stężeniu > = 0,1%.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

3.1. Substancje

N.A.

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

3.2. Mieszanki

Składniki niebezpieczne według Rozporządzenia CLP oraz odpowiedniej klasyfikacji:

Nazwa	Dodatkowe informacje	Nr identyfikacyjny	Klasyfikacja
>= 50% - < 60%	WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE	EC: 927-510-4 REACH No.: 01- 2119475515 -33	<ul style="list-style-type: none"> ⚠ 2.6/2 Flam. Liq. 2 H225 ⚠ 3.2/2 Skin Irrit. 2 H315 ⚠ 3.10/1 Asp. Tox. 1 H304 ⚠ 3.8/3 STOT SE 3 H336 ⚠ 4.1/C2 Aquatic Chronic 2 H411
>= 20% - < 25%	heptan; n-heptan	Numer 601-008-00-2 Index: CAS: 142-82-5 EC: 205-563-8	<ul style="list-style-type: none"> ⚠ 2.6/2 Flam. Liq. 2 H225 ⚠ 3.10/1 Asp. Tox. 1 H304 ⚠ 3.2/2 Skin Irrit. 2 H315 ⚠ 3.8/3 STOT SE 3 H336 ⚠ 4.1/A1 Aquatic Acute 1 H400 ⚠ 4.1/C1 Aquatic Chronic 1 H410
>= 1% - < 3%	cykloheksan	Numer 601-017-00-1 Index: CAS: 110-82-7 EC: 203-806-2	<ul style="list-style-type: none"> ⚠ 2.6/2 Flam. Liq. 2 H225 ⚠ 3.10/1 Asp. Tox. 1 H304 ⚠ 3.2/2 Skin Irrit. 2 H315 ⚠ 3.8/3 STOT SE 3 H336 ⚠ 4.1/A1 Aquatic Acute 1 H400 ⚠ 4.1/C1 Aquatic Chronic 1 H410
>= 1% - < 3%	n-heksan	Numer 601-037-00-0 Index: CAS: 110-54-3 EC: 203-777-6	<ul style="list-style-type: none"> ⚠ 2.6/2 Flam. Liq. 2 H225 ⚠ 3.7/2 Repr. 2 H361f ⚠ 3.10/1 Asp. Tox. 1 H304 ⚠ 3.9/2 STOT RE 2 H373 ⚠ 3.2/2 Skin Irrit. 2 H315 ⚠ 3.8/3 STOT SE 3 H336 ⚠ 4.1/C2 Aquatic Chronic 2 H411 <p>Specyficzne stężenia graniczne: C >= 5%: STOT RE 2 H373</p>

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

W przypadku kontaktu ze skórą:

Natychmiast zdjąć skażoną odzież.

Przemyć natychmiast dużą ilością bieżącej wody i ewentualnie mydła, obszary, które miały kontakt z produktem, nawet jeśli istnieją tylko podejrzenia.

Umyć dokładnie ciało (prysznic lub kąpiel).

Zdjąć natychmiast skażoną odzież i pozbyć się jej w bezpieczny sposób.

Przy kontakcie ze skórą umyć się natychmiast przy użyciu mydła i dużej ilości wody.

W przypadku kontaktu z oczami:

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

Przy kontakcie z oczami, płukać przy użyciu wody otwarte powieki przez wystarczająco długi okres czasu, po czym natychmiast zwrócić się do okulisty.

Chronić oko, które nie odniosło obrażeń.

W przypadku Połknięcia:

Nie wywoływać wymiotów. Dokonać badania lekarskiego.

W przypadku Wdychania:

Wyprowadzić ofiary na świeże powietrze, zapewnić im ciepło i odpoczynek.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Żaden

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

W razie wypadku lub złego poczucia się należy natychmiast zwrócić się o poradę lekarską (jeśli to możliwe, pokazać instrukcje użytkownika lub kartę danych bezpieczeństwa).

Leczenie:

Żaden

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze:

W przypadku pożaru: do gaszenia użyć gaśnicę śniegową.

Środki gaśnicze, których nie wolno stosować z powodów bezpieczeństwa:

Żadna w szczególności.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Nie wdychać gazów wybuchowych i palnych.

Palenie powoduje ciężki dym.

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Zastosować odpowiedni inhalator.

Gromadzić oddzielnie skażoną wodę pochodzącą z gaszenia pożaru. Nie wolno odprowadzać jej do kanalizacji.

Usunąć ze strefy bezpośredniego zagrożenia nieuszkodzone pojemniki, jeżeli jest to możliwe ze względów bezpieczeństwa.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Nałożyć środki ochrony osobistej.

Usunąć wszystkie źródła zapalne.

Wyprowadzić osoby w bezpieczne miejsce.

Patrz środki ochronne w punkcie 7 i 8.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Uniemożliwić przedostanie się do gruntu i przygruntu. Uniemożliwić przedostanie się do wód powierzchniowych lub kanalizacji.

Zatrzymać skażoną wodę z mycia i usunąć ją.

W przypadku ucieczki gazu do dróg wodnych, gruntu lub kanalizacji należy poinformować o tym odpowiednie władze.

Materiały odpowiednie do pochłaniania: materiały wchłaniające, materiały organiczne, piasek

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

Umyć przy użyciu dużej ilości wody.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Patrz również rozdział 8 i 13

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Unikać kontaktu ze skórą i oczami, wdychania oparów i mgieł.

Nie wykorzystywać pustych pojemników bez uprzedniego ich wyczyszczenia.

Przed przystąpieniem do czynności przemieszczania, upewnić się iż w pojemnikach nie znajdują się pozostałości materiałów niemieszalnych.

W zakresie zalecanego wyposażenia ochronnego patrz również rozdział 8.

Porady dotyczące higieny pracy w ogóle :

Przed wejściem do sali jadalnej należy zmienić skażoną odzież.

Podczas pracy nie jeść ani nie pić.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Przechowywać w takich samych warunkach jak palny produkt stały.

Przechowywać w temperaturze otoczenia. Trzymać z dala od wolnych płomieni i źródeł ciepła.

Unikać bezpośredniego wystawiania na słońce.

Zawsze przechowywać w miejscach dobrze przewietrzonych.

Przechowywać w temperaturze otoczenia. Trzymać z dala od wolnych płomieni i źródeł ciepła.

Unikać bezpośredniego wystawiania na słońce.

Przechowywać z dala od żywności, napojów i paszy.

Materiały niekompatybilne:

Żaden w szczególności.

Wskazówka dla pomieszczeń:

Świeże i odpowiednio przewietrzzone.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Brak

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Wykaz wskaźnikowych wartości narażenia zawodowego

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

- Typ OEL: National - TWA: 1000 mg/m³ - STEL: 1500 mg/m³ - Uwagi: France

- Typ OEL: National - TWA: 1600 mg/m³, 395 ppm - Uwagi: ExxonMobil

heptan; n-heptan - CAS: 142-82-5

- Typ OEL: National - TWA(8h): 1668 mg/m³, 400 ppm - STEL: 2085 mg/m³, 500 ppm -

Uwagi: France VLEC - TMP N° 84

- Typ OEL: EU - TWA(8h): 2085 mg/m³, 500 ppm

- Typ OEL: ACGIH - TWA(8h): 400 ppm - STEL: 500 ppm - Uwagi: CNS impair, URT irr

- Typ OEL: National - TWA(8h): 2100 mg/m³, 500 ppm - Uwagi: Germany

- Typ OEL: National - TWA(8h): 2085 mg/m³, 500 ppm - Uwagi: United Kingdom

cykloheksan - CAS: 110-82-7

- Typ OEL: National - TWA(8h): 700 mg/m³, 200 ppm - Uwagi: Germany

- Typ OEL: National - TWA(8h): 700 mg/m³, 200 ppm - STEL: 1300 mg/m³, 375 ppm -

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

Uwagi: France VLEC - INRS TMP N° 84

- Typ OEL: EU - TWA(8h): 700 mg/m³, 200 ppm
- Typ OEL: ACGIH - TWA(8h): 100 ppm - Uwagi: CNS impair
- Typ OEL: National - TWA(8h): 700 mg/m³, 200 ppm - STEL(15'): 2800 mg/m³, 800 ppm
- Uwagi: Österreich
- Typ OEL: National - TWA(8h): 200 ppm - Uwagi: Cyprus
- Typ OEL: National - TWA(8h): 700 mg/m³ - STEL: 2000 mg/m³ - Uwagi: Czech Republic
- Typ OEL: National - TWA: 50 ppm - Uwagi: Denmark
- Typ OEL: National - TWA(8h): 350 mg/m³, 100 ppm - STEL(15'): 1050 mg/m³, 300 ppm
- Uwagi: United Kingdom

n-heksan - CAS: 110-54-3

- Typ OEL: National - TWA(8h): 72 mg/m³, 20 ppm - Uwagi: France VLEC - Note R3 - INRS TMP N° 59, 84
- Typ OEL: National - TWA(8h): 180 mg/m³, 50 ppm - Uwagi: Germany
- Typ OEL: EU - TWA(8h): 72 mg/m³, 20 ppm
- Typ OEL: ACGIH - TWA(8h): 50 ppm - Uwagi: Skin, BEI - CNS impair, peripheral neuropathy, eye irr
- Typ OEL: National - TWA: 72 mg/m³, 20 ppm - STEL(15min (Miw)): 288 mg/m³, 80 ppm
- Uwagi: Österreich
- Typ OEL: National - TWA(8h): 72 mg/m³, 20 ppm - Uwagi: UK

Wartości graniczne narażenia DNEL

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

Pracownik przemysłowy: 300 mg/kg bw/day - Pracownik wykwalifikowany: 300 mg/kg bw/day - Konsument: 149 mg/kg bw/day - Narażenie: przez skórę u człowieka - Częstotliwość: Okres długi, skutki systemowe

Pracownik przemysłowy: 2085 mg/kg bw/day - Pracownik wykwalifikowany: 2085 mg/kg bw/day - Konsument: 447 mg/kg bw/day - Narażenie: przez wdychanie u człowieka - Częstotliwość: Okres długi, skutki systemowe

Konsument: 149 mg/kg bw/day - Narażenie: doustnie u człowieka - Częstotliwość: Okres długi, skutki systemowe

heptan; n-heptan - CAS: 142-82-5

Pracownik przemysłowy: 300 mg/kg - Konsument: 149 mg/kg - Narażenie: przez skórę u człowieka - Częstotliwość: Okres długi, skutki systemowe

Pracownik przemysłowy: 2085 mg/m³ - Konsument: 447 mg/m³ - Narażenie: przez wdychanie u człowieka - Częstotliwość: Okres długi, skutki systemowe

Konsument: 149 mg/kg - Narażenie: doustnie u człowieka - Częstotliwość: Okres długi, skutki systemowe

n-heksan - CAS: 110-54-3

Pracownik przemysłowy: 773 mg/kg bw/day

Pracownik przemysłowy: 2035 mg/m³

Wartości graniczne narażenia PNEC

N.A.

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

Biologiczny indeks ekspozycji

n-heksan - CAS: 110-54-3

Wartość: 5 mg/g kreatynina moczowa - Wskaźnik biologiczny: 2,5-heksanedion++ w
moczu - Okres próbkowania: Koniec zmiany - Źródło: IBE

8.2. Kontrola narażenia

Poniżej przykład sprzętu do ochrony osobistej.

Ochrona oczu:

Okulary ochronne. (NF EN166)

Ochrona skóry:

Odzież zabezpieczająca chemicznie. (type 3 - NF EN14605)

Odzież zabezpieczająca chemicznie. (type 5 - NF EN13982-1)

Odzież zabezpieczająca chemicznie. (type 6 - NF EN13034)

Ochrona rąk:

Odpowiedni typ rękawic: NF EN374

NBR (kautczuk nitrylowy).

PVA (polialkohol winylu).

Ochrona dróg oddechowych:

Stosować odpowiednie środki ochrony układu oddechowego.

Pół-maską filtrującą do twarzy (NF EN 149) Klasa: FFP1

Maska z filtrem "A1", koloru brązowego (NF EN14387)

Zagrożenia termiczne:

Żaden

Kontrole ekspozycji środowiska:

Żaden

Odpowiednie zabezpieczenia techniczne:

Żaden

Pozostałe czynniki wpływające na narażenie pracownika :

Żaden

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Właściwości	Wartość	Metoda:	Uwagi
Stan skupienia:	Chusteczki impregnowane cieczą	--	--
Kolor:	Bezbarwny	--	--
Zapach:	N.A.	--	--
Temperatura topnienia/ krzepnięcia:	N.A.	--	--
Temperatura wrzenia lub początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia:	90 °C	--	--
Palność materiałów:	Flam. Liq. 2,	--	--

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPE/PROSAT/SOCOSAT

	H225		
Dolna i górna granica wybuchowości:	N.A.	--	--
Temperatura zapalania (°C):	-5 °C	--	--
Temperatura samozapalenia:	N.A.	--	--
Temperatura rozkładu:	N.A.	--	--
pH:	N.A.	--	--
Lepkość kinematyczna:	N.A.	--	--
Rozpuszczalność w wodzie:	N.A.	--	--
Rozpuszczalność w oleju:	N.A.	--	--
Współczynnik podziału n-oktanol/woda (wartość współczynnika log):	N.A.	--	--
Ciśnienie pary:	6 kPa (20°C)	--	--
Gęstość lub gęstość względna:	< 1	--	--
Względna gęstość pary:	N.A.	--	--
Charakterystyka cząsteczek:			
Wielkość cząstek:	N.A.	--	--

9.2. Inne informacje

Brak innych istotnych informacji

Lotne Związki Organiczne - VOC = 715 g/l

N.A. = niedostępne

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1. Reaktywność

Stabilny w warunkach normalnych

10.2. Stabilność chemiczna

Stabilny w warunkach normalnych

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

Żaden

10.4. Warunki, których należy unikać

Stabilne w normalnych warunkach.

10.5. Materiały niezgodne

Unikać kontaktu z materiałami utleniającymi. Produkt może ulec zapaleniu.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Żadne.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne**11.1. Informacje na temat klas zagrożenia zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008**

Informacje toksykologiczne produktu:

HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

Toksyczność ostra

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie żrące/drażniące na skórę

Produkt jest sklasyfikowany: Skin Irrit. 2 H315

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy

Produkt jest sklasyfikowany: Eye Irrit. 2 H319

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Rakotwórczość

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Szkodliwe działanie na rozrodczość

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe

Produkt jest sklasyfikowany: STOT SE 3 H336

Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Zagrożenie spowodowane aspiracją

Nie klasyfikowany

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Informacje toksykologiczne głównych substancji zawartych w produkcie:

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

Toksyczność ostra:

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Ustny - Rodzaje: Szczur > 5000 mg/kg

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Skóra - Rodzaje: Szczur > 2000 mg/kg

Badanie: LC50 - Drogi przenikania: Wdychanie Oparów - Rodzaje: Szczur > 20 mg/l

heptan; n-heptan - CAS: 142-82-5

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

Toksyczność ostra:

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Ustny - Rodzaje: Szczur > 5000 mg/kg

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Skóra - Rodzaje: Królik > 2000 mg/kg

Badanie: LC50 - Drogi przenikania: Wdychanie > 20 mg/l

cykloheksan - CAS: 110-82-7

Toksyczność ostra:

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Ustny - Rodzaje: Szczur > 2000 mg/kg

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Skóra - Rodzaje: Królik > 2000 mg/kg

Badanie: LC50 - Drogi przenikania: Wdychanie Oparów - Rodzaje: Szczur > 19.1 mg/l -

Czas trwania: 4h

n-heksan - CAS: 110-54-3

Toksyczność ostra:

Badanie: LC50 - Drogi przenikania: Wdychanie - Rodzaje: Szczur > 23.3 mg/l - Czas trwania: 4h

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Ustny - Rodzaje: Szczur > 5000 mg/kg

Badanie: LD50 - Drogi przenikania: Skóra - Rodzaje: Królik > 2800 mg/kg

11.2. Informacje o innych zagrożeniach

Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego:

Brak substancji niszczących hormony obecnych w stężeniu $\geq 0,1\%$

Inne informacje toksykologiczne :

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

Może powodować lekki i przejściowy dyskomfort oczu.

Może być śmiertelny w przypadku spożycia lub przedostania się do układu oddechowego

-

heptan; n-heptan

Powoduje podrażnienie skóry w przypadku dłuższego kontaktu: dermataza w celu eliminacji epidermy tłuszczowo-kwasowej

-

cykloheksan

Wdychanie :

Unikac wdychania oparów: może spowodować stan zapalny w płucach

Podrażnienie dróg oddechowych :

kaszel wydzielanie śluzu i duszności

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne**12.1. Toksyczność**

Stosować według prawidłowych praktyk roboczych, unikając rozpraszania produktu w środowisku.

HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

Produkt jest sklasyfikowany: Aquatic Chronic 2 - H411

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

a) Toksyczność ostra dla środowiska wodnego:

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPE/PROSAT/SOCOSAT**

Punkt końcowy: LC50 - Rodzaje: Glon > 10 mg/l - Czas h: 72 - Uwagi: Pseudokirchneriella subcapitata

Punkt końcowy: EC50 - Rodzaje: Glon = 10 mg/l - Czas h: 72 - Uwagi: Raphidocelis

Punkt końcowy: LC50 - Rodzaje: Dafnia = 3 mg/l - Czas h: 48 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: LC50 - Rodzaje: Ryba > 13.4 mg/l - Czas h: 96 - Uwagi: Oncorhynchus mykiss

Punkt końcowy: DSEO-R (NOELR) - Rodzaje: Glon = 6.3 mg/l - Czas h: 72 - Uwagi:

Pseudokirchneriella subcapitata

b) Toksyczność przewlekła dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Dafnia = 1.6 mg/l - Czas h: 504 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: DSEO-R (NOELR) - Rodzaje: Dafnia = 1 mg/l - Czas h: 504 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: DSEO-R (NOELR) - Rodzaje: Ryba = 1.53 mg/l - Czas h: 672 - Uwagi:

Oncorhynchus mykiss

heptan; n-heptan - CAS: 142-82-5

a) Toksyczność ostra dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Ryba > 1 mg/l - Uwagi: LL/EL/IL50

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Dafnia > 1 mg/l - Uwagi: LL/EL/IL50

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Glon > 1 mg/l - Uwagi: LL/EL/IL50

b) Toksyczność przewlekła dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: NOEC - Rodzaje: Ryba > 1 mg/l

Punkt końcowy: NOEC - Rodzaje: Dafnia > 0.1 mg/l

c) Toksyczność dla bakterii:

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: BACTERIA > 10 mg/l

cykloheksan - CAS: 110-82-7

a) Toksyczność ostra dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: EC50 - Rodzaje: 19126.ALGAE-3 > 10 mg/l - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: EC50 - Rodzaje: 19126.ALGAE-3 -2 100 mg/l - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Dafnia = 3 mg/l - Czas h: 48 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: LC50 - Rodzaje: Ryba = 4.5 mg/l - Czas h: 48 - Uwagi: Fathead Minnow

Punkt końcowy: LL50 - Rodzaje: Ryba > 13.4 mg/l - Czas h: 96 - Uwagi: Oncorhynchus mykiss

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Glon > 10 mg/l - Czas h: 72 - Uwagi: Pseudokirchneriella subcapitata

Punkt końcowy: EC50 - Rodzaje: rośliny wodne = 9.317 mg/kg/d - Czas h: 36 - Uwagi:

Selenastrum capricornutum

Punkt końcowy: DSEO-R (NOELR) - Rodzaje: Glon = 10 mg/l - Czas h: 72 - Uwagi:

Pseudokirchneriella subcapitata

b) Toksyczność przewlekła dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: 19126.ALGAE-3 = 1.6 mg/l - Czas h: 504 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: LOEC - Rodzaje: 19126.ALGAE-3 = 0.32 mg/l - Czas h: 504 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: NOEC - Rodzaje: 19126.ALGAE-3 = 0.17 mg/l - Czas h: 504 - Uwagi: Daphnia magna

Punkt końcowy: DSEO-R (NOELR) - Rodzaje: Dafnia = 1 mg/l - Czas h: 504 - Uwagi: Daphnia magna

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

n-heksan - CAS: 110-54-3

a) Toksyczność ostra dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Dafnia = 3 mg/l

Punkt końcowy: EL50 - Rodzaje: Glon > 10 mg/l - Uwagi: Pseudokirchneriella subcapitata

Punkt końcowy: LL50 - Rodzaje: Ryba > 13.4 mg/l - Uwagi: Oncorhynchus mykiss

Punkt końcowy: DSEO-R (NOELR) - Rodzaje: Glon = 10 mg/l - Czas h: 72 - Uwagi:

Pseudokirchneriella subcapitata

b) Toksyczność przewlekła dla środowiska wodnego:

Punkt końcowy: NOEC - Rodzaje: Dafnia = 0.17 mg/l - Czas h: 504

Punkt końcowy: LOEC - Rodzaje: Dafnia = 0.32 mg/l - Czas h: 504

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

Biodegradowalność: Readily biodegradable - Badanie: OECD 301F - Czas: 28 dni - %: 98%

heptan; n-heptan - CAS: 142-82-5

Biodegradowalność: Współczynnik biodegradacji - Czas: 28 dni - %: 98

cykloheksan - CAS: 110-82-7

Biodegradowalność: Współczynnik biodegradacji - Czas: 28 dni - %: 9

Biodegradowalność: Respirometria manometryczna - Czas: 28 dni - %: 77

n-heksan - CAS: 110-54-3

Biodegradowalność: Współczynnik biodegradacji - Czas: 28 dni - %: 98

12.3. Zdolność do bioakumulacji

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

Oxidizes rapidly by photochemical reactions in air.

BCF 10 - 25000

cykloheksan - CAS: 110-82-7

Log Kow 3.44

12.4. Mobilność w glebie

WĘGLOWODORY C7, N-ALKANY, IZOALKANY, CYKLICZNE

Unosi się na wodzie. Adsorpcja w glebie, niska mobilność.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Substancje vPvB: Żadna - Substancje PBT: Żadna

12.6. Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Brak substancji niszczących hormony obecnych w stężeniu $\geq 0,1\%$

12.7. Inne szkodliwe skutki działania

Żaden

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami**13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów**

Odzyskiwać jeśli to możliwe. Odsyłać do upoważnionych instalacji likwidowania lub spalania w warunkach kontrolowanych. Działać według obowiązujących przepisów lokalnych i krajowych.

Kody odpadów (2001/573/WE, 2006/12/CEE, dyrektywe 94/31/CEE w sprawie odpadów niebezpiecznych) :

15 02 02* sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujete w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, sicerki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

14.1. Numer UN lub numer identyfikacyjny ID

ADR-UN Number: 3175
IATA-UN Number: 3175
IMDG-UN Number: 3175

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN

ADR-Shipping Name: MATERIAŁY STAŁE lub mieszaniny materiałów stałych (takie jak preparaty i odpady) ZAWIERAJĄCE MATERIAŁ CIEKŁY ZAPALNY, I.N.O., o temperaturze zapłonu do 60°C (węglowodory c7, n-alkany, izoalkany, cykliczne)

IATA-Shipping Name: MATERIAŁY STAŁE lub mieszaniny materiałów stałych (takie jak preparaty i odpady) ZAWIERAJĄCE MATERIAŁ CIEKŁY ZAPALNY, I.N.O., o temperaturze zapłonu do 60°C (węglowodory c7, n-alkany, izoalkany, cykliczne)

IMDG-Shipping Name: MATERIAŁY STAŁE lub mieszaniny materiałów stałych (takie jak preparaty i odpady) ZAWIERAJĄCE MATERIAŁ CIEKŁY ZAPALNY, I.N.O., o temperaturze zapłonu do 60°C (węglowodory c7, n-alkany, izoalkany, cykliczne)

14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

ADR-Class: 4.1
ADR - Numer rozpoznawczy zagrożenia: 40
IATA-Class: 4.1
IATA-Label: 4.1
IMDG-Class: 4.1

14.4. Grupa pakowania

ADR-Packing Group: II
IATA-Packing group: II
IMDG-Packing group: II

14.5. Zagrożenia dla środowiska

ADR-Substancja Zanieczyszczająca Środowisko: Tak
IMDG-Marine pollutant: Tak
IMDG-EmS: F-A , S-I

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

ADR-Subsidiary hazards: -
ADR-S.P.: 216 274 601
ADR-Kategoria transportowa (Kod ograniczeń przewozu przez tunele): 2 (E)
IATA-Passenger Aircraft: 445
IATA-Subsidiary hazards: -
IATA-Cargo Aircraft: 448
IATA-S.P.: A46
IATA-ERG: 3L
IMDG-Subsidiary hazards: -
IMDG-Stowage and handling: Category B

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

IMDG-Segregation: -

Q.L.: 1K

Q.E.: E2

14.7. Transport morski luzem zgodnie z instrumentami IMO

N.A.

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych**15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny**

Dyr. 98/24/WE (Zagrożenia związane ze środkami chemicznymi w miejscu pracy)

Dyr. 2000/39/WE (Wykaz wskaźnikowych wartości narażenia zawodowego)

Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)

Rozporządzenie (WE) n. 1272/2008 (CLP)

Rozporządzenie (WE) n. 790/2009 (ATP 1 CLP) i (EU) n. 758/2013

Rozporządzenie (EU) n. 286/2011 (ATP 2 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 618/2012 (ATP 3 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 487/2013 (ATP 4 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 944/2013 (ATP 5 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 605/2014 (ATP 6 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2015/1221 (ATP 7 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2016/918 (ATP 8 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2016/1179 (ATP 9 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2017/776 (ATP 10 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2018/669 (ATP 11 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2018/1480 (ATP 13 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2019/521 (ATP 12 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2020/217 (ATP 14 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2020/1182 (ATP 15 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2021/643 (ATP 16 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2021/849 (ATP 17 CLP)

Rozporządzenie (EU) n. 2022/692 (ATP 18 CLP)

Ograniczenia dotyczące produktu lub zawartej w nim substancji, zgodnie z Załącznikiem XVII

Rozporządzenia (WE) 1907/2006 (REACH) i kolejnych zmian:

Ograniczenia dotyczące produktu:

Ograniczenie 3

Ograniczenie 40

Ograniczenia dotyczące zawartych substancji:

Ograniczenie 57

Ograniczenie 75

Wystawione lub zgodne z następującymi wykazami międzynarodowymi:

nie są dostępne lub nie dotyczy

Następująca(e) substancja(e) wchodząca(e) w skład produktu zostały zidentyfikowane pod numerem CAS, także w krajach które nie zostały objęte regulacją REACH lub nie zostały jeszcze zaktualizowane

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT**

w ramach nowej konwencji, dotyczącej nazewnictwa dla rozpuszczalników węglowodorowych.
HYDROCARBONS, C7, N-ALKANES, ISOALKANES, CYCLICS (CAS: 64742-49-0)

Etykietowania detergentów (Rozporządzenie 648/2004 i 907/2006) :

HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT
węglowodorów alifatycznych \geq 30%

Oznakowanie biocydów (rozporządzenia 1896/2000, 1687/2002, 2032/2003, 1048/2005, 1849/2006,
1451/2007 i dyrektywa 98/8 / WE):

N.A.

N.A.

Tam gdzie zastosowalne należy odnieść się do następujących norm:

Dyrektywa 2003/105/WE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi z późniejszymi zmianami.

Dyrektywa 1999/13/WE w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych

Dyr. 2004/42/WE w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych

Przepisy dyrektyw 2012/18/WE (Seveso III):

Seveso III, kategoria zgodnie z załącznikiem 1, część 1

Produkt należy do kategorii: P5c, E2

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Nie

SEKCJA 16: Inne informacje

N.A.: Not Applicable or Not Available / nie są dostępne lub nie dotyczy

Zwroty użyte w rozdziale 3:

H225 Wysoce łatwopalna ciecz i pary.

H315 Działa drażniąco na skórę.

H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.

H336 Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy.

H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

H400 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.

H410 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

H361f Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność.

H373 Może powodować uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub narażenie powtarzane.

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPE/PROSAT/SOCOSAT

Klasa i kategoria zagrożenia	Kod	Opis
Flam. Liq. 2	2.6/2	Substancja ciekła łatwopalna, Kategoria 2
Asp. Tox. 1	3.10/1	Zagrożenie spowodowane aspiracją, Kategoria 1
Skin Irrit. 2	3.2/2	Działanie drażniące na skórę, Kategoria 2
Eye Irrit. 2	3.3/2	Działanie drażniące na oczy, Kategoria 2
Repr. 2	3.7/2	Działanie szkodliwe na rozrodczość, Kategoria 2
STOT SE 3	3.8/3	Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe, Kategoria 3
STOT RE 2	3.9/2	Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane, Kategoria 2
Aquatic Acute 1	4.1/A1	Ostre zagrożenie dla środowiska wodnego, Kategoria 1
Aquatic Chronic 1	4.1/C1	Przewlekłe (długotrwałe) zagrożenie dla środowiska wodnego, Kategoria 1
Aquatic Chronic 2	4.1/C2	Przewlekłe (długotrwałe) zagrożenie dla środowiska wodnego, Kategoria 2

Niniejsza karta została całkowicie zmieniona w oparciu o Regulamin 2020/878.

Paragrafy zmodyfikowane przez poprzedni przegląd:

- SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa
- SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń
- SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne
- SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne
- SEKCJA 12: Informacje ekologiczne
- SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

Klasyfikacja i procedura wykorzystana w celu dokonania klasyfikacji mieszanin zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1272/2008 [CLP]:

Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008	Procedura klasyfikacji
Flam. Liq. 2, H225	Na podstawie wyników badań
Skin Irrit. 2, H315	Metoda obliczeniowa

Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH)) HEPTANE/UV-SATWIPES/PROSAT/SOCOSAT

Eye Irrit. 2, H319	Metoda obliczeniowa
STOT SE 3, H336	Metoda obliczeniowa
Aquatic Chronic 2, H411	Metoda obliczeniowa

Niniejszy dokument został przygotowany przez kompetentną osobę, która otrzymała odpowiednie przeszkolenie

Główne źródła bibliograficzne:

- ECDIN - Dane chemiczne dotyczące warunków środowiskowych i Sieć Informacyjna - Zrzeszony Ośrodek Badań, Komisja Wspólnoty Europejskiej
- SAX NIEBEZPIECZNE WŁAŚCIWOŚCI MATERIAŁÓW PRZEMYSŁOWYCH - Wydanie ósme- Van Nostrand Reinold
- Krajowy Zbiorowy Układ Pracy - Załącznik 1
- Instytut Nadzoru nad Zdrowiem - Krajowy Inwentarz Substancji Chemicznych

Informacje w nim zawarte opierają się na naszej wiedzy w wyżej wymienionym dniu. Dotyczą wyłącznie wskazanego produktu i nie tworzą gwarancji szczególnych jakości.

Socomore zdecydowanie zaleca, aby każdy odbiorca niniejszej karty charakterystyki przeczytał ją uważnie i jeżeli jest to konieczne, skonsultował się z ekspertami w tej dziedzinie, w celu zrozumienia informacji zawartych w karcie, a w szczególności możliwych zagrożeń związanych z danym produktem. Użytkownik powinien upewnić się, co do zgodności i kompletności owych informacji w odniesieniu do planowanego przez niego konkretnego zastosowania produktu.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie opierają się na naszej wiedzy w dniu wskazanym powyżej. Informacje te odnoszą się wyłącznie do wskazanego produktu i nie stanowią gwarancji szczególnej charakterystyki. Kupujący/użytkownik jest odpowiedzialny za zapewnienie zgodności swoich działań z obowiązującym prawem.

Informacje te uważane są za prawidłowe, ale nie są wyczerpujące i należy je traktować wyłącznie jako wytyczne oparte na aktualnej wiedzy o substancji lub mieszaninie i mające zastosowanie do środków bezpieczeństwa właściwych dla produktu.

- ADR: Umowa Europejska dotycząca Międzynarodowego Przewozu Drogowego Towarów Niebezpiecznych
- ATE: Ocena toksyczności ostrej
- ATEmix: Oszacowana toksyczność ostra (Mieszaniny)
- CAS: Chemical Abstracts Service (oddział Amerykańskiego Towarzystwa Chemicznego).
- CLP: Klasyfikacja, Oznakowanie i Pakowanie
- DNEL: Pochodny Poziom Niepowodujący Zmian
- EINECS: Europejski Wykaz Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym
- GefStoffVO: Rozporządzenie o Substancjach Niebezpiecznych, Niemcy
- GHS: Globalny Zharmonizowany System Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów
- IATA: Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych
- IATA-DGR: Konwencja w sprawie Bezpiecznego Transportu Materiałów

**Karta charakterystyki (Rozporządzenie (WE) n. 1907/2006 (REACH))
HEPTANE/UV-SATWIPE/PROSAT/SOCOSAT**

	"Międzynarodowego Zrzeszenia Przewoźników Powietrznych" (IATA)
ICAO:	Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego
ICAO-TI:	Instrukcje Techniczne "Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego" (ICAO)
IMDG:	Międzynarodowy Morski Kodeks Towarów Niebezpiecznych
INCI:	Międzynarodowe Nazewnictwo Składników Kosmetycznych
KSt:	Wskaźnik wybuchowości.
LC50:	Stężenie śmiertelne dla 50 procent osobników badanej populacji
LD50:	Dawka śmiertelna dla 50 procent osobników badanej populacji
LTE:	Przedłużone narażenie.
PNEC:	Przewidywane Stężenie Niepowodujące Zmian w Środowisku
RID:	Regulamin Międzynarodowego Przewozu Kolejami Towarów Niebezpiecznych
STE:	Krótkie narażenie.
STEL:	Krótkoterminowa Dopuszczalna Wartość Narażenia
STOT:	Działanie Toksyczne Na Narządy Docelowe
STOT SE:	May cause drowsiness or dizziness
TLV:	Najwyższa Dopuszczalna Wartość Stężenia
TWA:	Średnia ważona czasu
TWATLV:	Najwyższa Dopuszczalna Średnia Wartość Stężenia W Ciągu 8- Godzinnego Wymiaru Czasu Pracy
WGK:	Niemiecka Klasa Zagrożenia Dla Wód